

KOBİ'lerimiz için çözüm (III)

Aykut Göker

KOBİ'lere destek konusunda, akla gelen iki kurumumuz daha var: TÜBİTAK Teknoloji İzleme ve Değerlendirme Başkanlığı (TİDEB) ile Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı (TTGV). Bunlardan ilki, KOBİ'ler dâhil, sanayi işletmelerinin belli bir projeye bağlı AR-GE ve inovasyon faaliyetlerini desteklemek için, hibe biçiminde finansman yardımında bulunuyor; ikincisi, ucuz finansman sağlıyor. KOSGEB hakkındaki düşüncelerini aktardığımız Müfit Akyos'un, ele aldığımız konuda, bu iki kuruma ilişkin değerlendirmeleriye şöyle:

“TİDEB ve TTGV'yi değerlendirirken, hem bunların hem KOSGEB'in işlevini tanımlayan 'arayüz' kavramıyla işe başlamak doğru olacak... KOBİ'ler, genellikle, teknolojik inovasyona ve bunun kaynağını oluşturan bilimsel araştırma ve teknolojik geliştirmeye özgü terimlerle konuşup düşünemiyorlar. Açıkçası, teknolojik inovasyon kültür ve disiplinine sahip değiller; bilim ve teknolojinin -bilginin- dilini bilmiyorlar. Oysa, bugünün dünyasında ayakta kalabilmek için, zanaatkârlık becerisinin ötesinde, modern üretim tekniklerini bilmeleri; faaliyet alanlarıyla ilgili teknolojilerdeki gelişmeleri izlemeleri, bunları öğrenip özümsemeleri; özümstediklerini, yeni ya da daha gelişkin ürün ve üretim yöntemlerine dönüştürebilir duruma gelmeleri gerek. Bunun içinse, bilim ve teknolojiyi geliştiren odaklara erişmeli, onlarla konuşabilmeliler. Ama, dediğim gibi, o odakların konuştukları dili, örneğin üniversitenin dilini bilmiyorlar. Dertlerini anlatmak, karşı tarafı anlayabilmek için tercümana ihtiyaçları var. İşte biz, farklı diller kullanan kurumları birbiriyle konuşturan kurumlara **arayüz kurumları** diyoruz. Bence, hem KOSGEB hem de TİDEB ve TTGV, KOBİ'ler için, arayüz kurumu durumundadırlar ve birincil işlevleri, arayüz kurumu olmanın gereklerini yerine getirmektir.

“KOBİ'ler ayakta kalabilmek için, teknolojik inovasyonda yetkinleşmeliler, dedik. Ne var ki, KOBİ'lerin çoğu bunun farkında değiller. O zaman, arayüz kurumlarına iki iş daha düşüyor: **Farkındalık yaratmak** ve farkına varanları teknoloji odaklarına doğru yönlendirmek; **yol göstermek**. Arayüz kurumları, bu yönlendirmede cesaretlendirici-özendirici bir unsur olarak finansman destek mekanizmalarını kullanıyorlar.

“Bildiğimiz bir gerçek var: TİDEB ve TTGV'nin ellerindeki finansman olanaklarına karşılık, KOBİ'lerden yeterince **talep** gelmiyor. Talep gelmesi farkındalığın yaratılabilmesine bağlı. Farkındalık, dolayısıyla talep yaratma konusunda birincil görev KOSGEB'e düşüyor. Diğer iki kurumun da, elbette, üstlerine düşen görevler var; ama, burada KOSGEB'e daha önemli bir rol, bir **misyon** biçiyorum. KOSGEB bunu yapamazsa, diğer iki kurumun yapabilecekleri sınırlı kalır. KOSGEB, KOBİ'lerle TİDEB ve TTGV arasında da bir arayüz kurumu olmayı başarabilmeli.

“Üç kurum, ulusal inovasyon sistemimizin (ULİS) üç önemli unsurudur. Sistemin mantığı gereği, KOBİ'lerin teknoloji sorunlarının çözümünde, bu üç kurum, sistemik bir bütünlük içinde hareket etmeli. Sistemik bütünlük, farkındalığın ve yeterli talebin yaratılmasının ötesinde, uygulanmakta olan destek mekanizmalarının zenginleştirilmesi ve birbirlerini tamamlar hâle getirilmesinde de sağlanabilmeli. Üç kurum anlamlı işbirlikleri kurabilirlerse, KOBİ'lere teknolojik inovasyon kültür ve yeteneğinin taşınabileceğine inanıyorum. İşbirliği ortak bir eylem plânında ifadesini bulmalı. ULİS mantığı içinde, konuyla ilgili diğer

kurumları da (BİTAV, TEKPOL, yerel üniversiteler vb.) kapsayacak eylem plânının hazırlanmasına, yine KOSGEB ön ayak olmalı diye düşünürüm; ama, başarı için, KOSGEB dâhil, bütün kurumlarda benzer yönelimlerin olması gerekir. Bu işbirliğine, teknokrat kadroların hazır olduklarını görmek umut verici.”

Akyos’un söylediklerinin ek bir yorum gerektirdiğini sanmıyorum. Yalnız KOBİ’lerin değil, bütün firmaların teknoloji sorunlarına kalıcı çözümlerin bulunabilmesi ULİS’e işlerlik kazandırılabilmesine bağlı. Buysa, özellikle siyasi iradenin yeterince kararlı davranmadığı durumlarda, konuya taraf kurumların daha çok çaba göstermelerini gerektiriyor.

agoker@ttgv.org.tr

CBT, 26 Ocak 2002.